

Caritas Diecezji
Bydgoskiej

STANDARDY

OCHRONY MAŁOLETNICH

Caritas Diecezji Bydgoskiej

Bydgoszcz 2024

SPIS TREŚCI

PODSTAWA PRAWNA	4
PREAMBUŁA	4
Rozdział I	
PODSTAWOWE TERMINY	5
Rozdział II	
ZASADY PREWENCJI w ramach ochrony przed przemocą lub wykorzystaniem osoby małoletniej	7
Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników	7
Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi	9
Zasady komunikacji z małoletnimi	10
Działania realizowane z dziećmi	10
Obowiązki pracowników Caritas Diecezji Bydgoskiej	11
Kontakt fizyczny z dziećmi	11
Kontakty z małoletnimi	12
Bezpieczeństwo on-line	13
Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi	13
Działania niedozwolone między małoletnimi	14
Rozdział III	
ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci	16
Rozdział IV	
ZASADY PODEJMOWANIA INTERWENCJI w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego	18
Rozdział V	
PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika, opie- kuna, innego małoletniego lub inną osobę	19
Podejrzenie krzywdzenia dziecka przez osoby dorosłe	20
Podejrzenie krzywdzenia dziecka przez rodzica / opiekuna	20
Podejrzenie krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią	21

Rozdział VI

PROCEDURY OKREŚLAJĄCE ZAKŁADANIE „NIEBIESKIEJ KARTY”

.....	22
Cel procedury „Niebieskie Karty”	22
Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”	22

Rozdział VII

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH

MAŁOLETNICH	24
--------------------------	----

Rozdział VIII

ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA STANDARDÓW

MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM

do zapoznania się z nimi ich stosowania	25
--	----

Rozdział IX

ZASADY AKTUALIZACJI ORAZ MONITORING STOSOWANIA

STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH	26
---	----

Rozdział X

PRZEPISY KOŃCOWE	28
-------------------------------	----

PODSTAWA PRAWNA

Przepisy, na podstawie których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich:

- 1) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22b, art. 22c;
- 2) Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- 4) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.) – art. 266 § 1 i 2;
- 5) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 1991 nr 120 poz. 526 z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą obowiązującą w Caritas Diecezji Bydgoskiej, jest podejmowanie działań mających na celu dobro dziecka, ochronę jego godności i poszanowanie jego praw. Każdy traktuje dziecko z szacunkiem, dba o prawidłowy rozwój dziecka i uwzględnia jego potrzeby.

Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Wszyscy zobowiązani są działać w ramach obowiązującego prawa, swoich kompetencji oraz przestrzegać zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie.

Rozdział I

Podstawowe Terminy

§ 1.

1. Ilekroć w niemiejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

- 1) **pracowniku Caritas Diecezji Bydgoskiej** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umów cywilnoprawnych lub na podstawie innych form w Caritas Diecezji Bydgoskiej,
- 2) **wolontariuszu** – należy przez to rozumieć osobę wykonującą prace na rzecz Caritas Diecezji Bydgoskiej w charakterze wolontariusza, ramach porozumienia wolontariackiego
- 3) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Caritas Diecezji Bydgoskiej,
- 4) **małoletnim** – należy przez to rozumieć, zgodnie z kodeksem cywilnym, osobę od urodzenia do ukończenia 18. roku życia;
- 5) **opiekunie małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jest to jego przedstawiciel ustawowy (rodzic, opiekun prawny, rodzic zastępczy);
- 6) **zgodzie rodzica dziecka** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
- 7) **krzywdzeniu małoletniego** – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Caritas Diecezji Bydgoskiej, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne i inne,
- b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
- c) **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań

z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

d) przemoc ekonomiczna – przejawia się poprzez niewypłacanie należnego wynagrodzenia w sposób przewidziany prawem oraz nieprzestrzegania przez pracodawców kodeksu pracy w szczególności praw pracowników młodocianych,

e) zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;

8) danych osobowych dziecka – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka;

9) Zespole Interwencyjnym – zespół powołany przez Dyrektora Caritas Diecezji Bydgoskiej (celem zespołu jest udzielenie pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i / lub dotkniętym problemem przemocy oraz zainicjowanie działań w celu wyjaśnienia zdarzenia. W skład zespołu wchodzi osoby powołane przez Dyrektora);

10) osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Dzieci – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora Caritas Diecezji Bydgoskiej pracownika, Koordynatora Zespołu Interwencyjnego sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów.

Rozdział II

Zasady Prewencji w ramach ochrony przed przemocą lub wykorzystaniem osoby małoletniej w Caritas Diecezji Bydgoskiej

§ 2.

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PRACOWNIKÓW/ WOLONTARIUSZY

1. Dyrektor, przed zatrudnieniem pracownika/ zawarciem porozumienia wolontariackiego, poznaje dane osobowe kandydata, jego kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez Caritas, takich jak ochrona praw dzieci i młodzieży i szacunek do ich godności.
2. Dyrektor dba o to, by osoby przez niego zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie) oraz wolontariusze/stażyści, o ile wymaga tego zakres obowiązków, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi.
3. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej/wolontariusza do dzieci i młodzieży i podzielania wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, Dyrektor może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:
  - a) wykształcenia;
  - b) kwalifikacji zawodowych;
  - c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
4. W każdym przypadku Dyrektor musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez niego zatrudnioną/ wolontariusza, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Powinien znać:
  - a) imię (imiona) i nazwisko;
  - b) datę urodzenia;
  - c) dane kontaktowe osoby zatrudnianej/wolontariusza.
5. Dyrektor może poprosić kandydata o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata. Niepodanie tych danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę. Caritas Diecezji Bydgoskiej nie może bowiem samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO) oraz Kodeksu pracy.
6. Dyrektor przed zatrudnieniem kandydata/ zawarciem porozumienia wolontariackiego uzyskuje jego dane osobowe, w tym dane potrzebne do sprawdzenia danych

w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym.

Uwaga! *Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej/ przed zawarciem porozumienia wolontariackiego do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi Caritas Diecezji Bydgoskiej jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. By móc uzyskać informacje z rejestru z dostępem ograniczonym, konieczne jest uprzednie założenie profilu.*

7. Aby sprawdzić osobę w Rejestrze Dyrektor potrzebuje następujących danych kandydata:
  - a) imię i nazwisko;
  - b) data urodzenia;
  - c) PESEL;
  - d) nazwisko rodowe;
  - e) imię ojca;
  - f) imię matki.
8. Wydruk z Rejestru przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza lub osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
9. Dyrektor, przed zatrudnieniem kandydata/ zawarciem porozumienia wolontariackiego, uzyskuje od kandydata informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.
10. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
11. Od kandydata – osoby posiadającej obywatelstwo inne niż polskie – Dyrektor pobiera również oświadczenie o państwie lub państwach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
12. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat zobowiązany jest złożyć pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie

skazany w tym państwie oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

13. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści:

„Jestem świadomy/-a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

14. Wzór oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych stanowi [ZAŁĄCZNIK NR 1](#) do niniejszych standardów.

§ 3.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW / WOLONTARIUSZY CARITAS DIECEZJI BYDGOSKIEJ Z MAŁOLETNIAMI

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników/wolontariuszy Caritas Diecezji Bydgoskiej jest:
  - 1) działanie dla dobra małoletniego i w jego interesie;
  - 2) traktowanie małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnianie jego godności i potrzeb;
  - 3) niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników Caritas Diecezji Bydgoskiej, praktykantów, stażystów i wolontariuszy.
3. Znajomość i zaakceptowanie zasad pracownicy potwierdzają podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi [ZAŁĄCZNIK NR 2](#) do niniejszych standardów.
4. Znajomość i zaakceptowanie zasad wolontariusze potwierdzają podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi [ZAŁĄCZNIK NR 6](#) do niniejszych standardów.
5. Każdy pracownik/wolontariusz zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

6. Każdy pracownik/wolontariusz zobowiązany jest działać w sposób otwarty i przejrzysty, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.

§ 4.

ZASADY KOMUNIKACJI Z MAŁOLETNIM

1. W komunikacji z dziećmi należy zachować cierpliwość i szacunek.
2. Należy słuchać uważnie dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka.
4. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
5. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka osobom do tego nieuprawnionym. Dotyczy to również informacji o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej oraz ujawniania wizerunku dziecka.
6. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy je o tym poinformować, biorąc pod uwagę jego oczekiwania, ale również bezpieczeństwo pozostałych dzieci.
7. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności – aby chronić dziecko – każdorazowo musi być to uzasadnione, a małoletni – w sposób dla niego zrozumiały – poinformowany.
8. W przypadku konieczności rozmowy z małoletnim na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy szczególnych pracowników Caritas Diecezji Bydgoskiej, w tym lekarzy, pielęgniarek, psychologów, terapeutów).
9. W obecności małoletnich nie wolno zachowywać się w sposób niestosowny:
  - 1) używać wulgarnych słów i żartów, wykonywać obraźliwych gestów, czynić obraźliwych uwag;
  - 2) wypowiadać treści o zabarwieniu erotycznym lub seksualnym;
  - 3) wykorzystywać swojej przewagi fizycznej i stosować gróźb słownych.

§ 5.

DZIAŁANIA REALIZOWANE Z DZIEĆMI

1. Pracownik/ wolontariusz Caritas Diecezji Bydgoskiej zobowiązany jest:
  - 1) doceniać i szanować wkład małoletniego w podejmowane działania;
  - 2) traktować małoletnich równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność / niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
  - 3) unikać faworyzowania dzieci.

2. Pracownik/wolontariusz Caritas Diecezji Bydgoskiej zachowuje w poufności informacje uzyskane w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczące w szczególności zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów małoletnich.
3. Pracownik/wolontariusz Caritas Diecezji Bydgoskiej nie może utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli Dyrektor nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgody rodziców / opiekunów.
4. Pracownikowi/ wolontariuszowi Caritas Diecezji Bydgoskiej zabrania się przyjmowania prezentów od małoletnich oraz ich rodziców / opiekunów.
5. Pracownik/ wolontariusz Caritas Diecezji Bydgoskiej nie może proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz innych nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.

§ 6.

OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW/ WOLONTARIUSZY CARITAS DIECEZJI BYDGOSKIEJ

1. Pracownik/wolontariusz zobowiązany jest do zapewnienia małoletniemu, że w sytuacji, kiedy poczuje się niekomfortowo, otrzyma stosowną pomoc, zgodną z instrukcją jej udzielania.
2. W przypadku, kiedy pracownik/ wolontariusz zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z instrukcją postępowania, obowiązkowo w przypadku delikatnych spraw, gdzie jest podejrzenie o nieprzestrzeganiu standardów, do poinformowania Dyrektora.

§ 7.

KONTAKT FIZYCZNY Z DZIEĆMI

1. Zabrania się zachowań przemocowych lub agresywnych wobec małoletnich.
2. Zakazuje się popychania, szturchania, bicia lub innej formy agresji fizycznej wobec dzieci.
3. Zakazuje się pracownikowi/ wolontariuszowi dotykania dziecka w sposób, który może zostać zinterpretowany jako zachowanie o zabarwieniu erotycznym lub seksualnym. Okazywanie przez pracownika wobec dziecka gestów wymagających

kontaktu fizycznego (np. przytulenie dziecka) wymaga każdorazowego uzasadnienia tejże sytuacji.

4. Pracownikowi/ wolontariuszowi bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy):
  - 1) nawiązywać relacji seksualnych z małoletnim;
  - 2) składać małoletniemu propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;
5. Pracownik/ wolontariusz powinien unikać kontaktu i angażowania się w gry i zabawy opierające się na łaskotaniu, udawane walki itp.
6. Pracownik/ wolontariusz, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiegś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika/ wolontariusza z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
  - 1) pomoc dziecku niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a jego rodzic / opiekun wyraził zgodę na takie czynności;
  - 2) pomoc dziecku niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
  - 3) pomoc dziecku niepełnosprawnemu w poruszaniu się po terenie Caritas Diecezji Bydgoskiej lub po terenie placówek prowadzonych przez Caritas Diecezji Bydgoskiej lub ich otoczeniu.

§ 8.

KONTAKTY Z MAŁOLETNIMI

1. Kontakt pracownika/ wolontariusza Caritas Diecezji Bydgoskiej z małoletnimi powinien dotyczyć celów edukacyjnych, wychowawczych, związanych z wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, w tym działań wolontariackich lub z opieką nad nimi.
2. Pracownikowi/ wolontariuszowi zabrania się zapraszania małoletnich do swojego miejsca zamieszkania. Obejmuje to także kontakty z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych), wyjątek dotyczy małoletnich zaangażowanych w działalność wolontariacką przy czym taki kontakt winien odbywać się za zgodą i wiedzą rodzica/opiekuna.

3. W przypadku konieczności spotkania się pracownika/ wolontariusza z małoletnimi w celu edukacyjnym, wychowawczym, związanym z wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, w tym działań wolontariackich lub z opieką nad nimi pracownik/ wolontariusz zobowiązany jest uzyskać zgodę rodzica / opiekuna.
4. W przypadku, gdy pracownika/ wolontariusza łączą z małoletnim lub jego rodzicem relacje rodzinne lub towarzyskie, taka zgoda nie jest wymagana.
5. W przypadku, gdy pracownika/ wolontariusza łączą z małoletnim lub jego rodzicem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany jest on do zachowania poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy wszelkich spraw dotyczących innych dzieci, rodziców / opiekunów oraz pracowników.

§ 9.

BEZPIECZEŃSTWO ON-LINE

1. Pracownik/ wolontariusz powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, a także własnych działań w internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać małoletnich, obserwowania określonych osób / stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Jeśli profil pracownika jest publicznie dostępny, to również małoletni i ich rodzice / opiekunowie mają wgląd w cyfrową aktywność pracownika/wolontariusza.
2. Pracownikowi/ wolontariuszowi zabrania się nawiązywania kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

§ 10.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI

1. Pracownicy/ wolontariusze Caritas Diecezji Bydgoskiej chronią małoletnich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Caritas Diecezji Bydgoskiej.
3. Kontakty między małoletnimi cechuje:
  - 1) zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu: proszę, dziękuję, przepraszam;
  - 2) uprzejmość, życzliwość;
  - 3) poprawny, wolny od wulgaryzmów język;

- 4) kontrola swojego zachowania i emocji;
  - 5) wyrażanie sądów i opinii w sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
4. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez:
    - 1) niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia;
    - 2) wzajemne zrozumienie;
    - 3) konstruktywne, bez użycia siły, rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą.
  5. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów / koleżanek i oferują im pomoc. Nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają, nie krytykują.
  6. Małoletni mają prawo do własnych poglądów oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
  7. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małych nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować – z jakiegokolwiek powodu – słownej, fizycznej lub psychicznej agresji i przemocy wobec innych dzieci.
  8. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników/ wolontariuszy Caritas Diecezji Bydgoskiej o zaistniałych zagrożeniach.

§ 11.

DZIAŁANIA NIEDOZWOLONE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI

1. Małoletnim zakazuje się stosowania agresji i przemocy wobec innych małych / osób:
  - 1) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
    - bicie / uderzenia / szturchanie / popychanie / kopanie / opluwanie,
    - wymuszenia,
    - napastowanie seksualne,
    - przymuszanie do czynności o charakterze seksualnym,
    - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
    - fizyczne zaczepki,
    - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
    - zmuszanie do zachowań wbrew woli małego,
    - rzucanie w kogoś przedmiotami,
    - niszczenie przedmiotów należących do małego;
  - 2) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
    - obelgi, wyzwiska,
    - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie,

- bezpośrednio obrażanie,
  - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie,
  - groźby;
- 3) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
- poniżanie,
  - wykluczanie / izolacja / milczenie / manipulowanie,
  - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
  - wulgarne gesty,
  - śledzenie / szpiegowanie,
  - obraźliwe SMS-y i MMS-y,
  - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
  - telefony i e-maile zawierające groźby (poniżające, wulgarne, zastraszające),
  - niszczenie / zabieranie rzeczy należących do ofiary,
  - straszenie,
  - szantażowanie;
- 4) cyberprzemocy w różnych formach, np.:
- naruszanie dobrego imienia małoletniego z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci,
  - obraźliwe komentarze w sieci pod adresem małoletniego,
  - produkowanie lub udostępnianie innym za pomocą cyfrowych technologii zdjęć, filmów ośmieszających małoletniego i publikowanie ich w sieci, także modyfikowanie treści z udziałem małoletniego w celu ośmieszenia go (w tym patostreaming),
  - podszywanie się za małoletniego w sieci i tworzenie treści w jego imieniu,
  - nakłanianie innych użytkowników technologii cyfrowych do określonych działań na szkodę małoletniego (np. wykluczania go z grupy, hejtowanie, udostępnianie szkalujących treści),
  - każde wykorzystanie jego wizerunku (np. zdjęcia) w sieci bez zgody rodzica / opiekuna dziecka.

Rozdział III

Rozpoznawanie i Reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci w Caritas Diecezji Bydgoskiej

§ 12.

1. Pracownicy Caritas Diecezji Bydgoskiej posiadają odpowiednią wiedzę oraz przygotowanie do wykonywania swoich obowiązków, a w swojej pracy szczególną uwagę zwracają na czynniki związane z występowaniem ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci. W szczególności na to, że:
  - 1) małeletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
  - 2) małeletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
  - 3) małeletni żebrze – jest głodny;
  - 4) małeletni nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej;
  - 5) małeletni nie ma odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
  - 6) małeletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
  - 7) podawane przez małeletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., małeletni często je zmienia;
  - 8) pojawia się niechęć do zabaw sportowych – małeletni nadmiernie zakrywa swoje ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
  - 9) małeletni pozostaje w stanie lęku lub obawy przed opuszczeniem budynków Caritas Diecezji Bydgoskiej i powrotem do domu lub pojawieniem się rodzica/opiekuna;
  - 10) małeletni wykazuje lęk lub obawę, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
  - 11) małeletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
  - 12) małeletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny lub zachowuje się w sposób agresywny wobec innych dzieci i pracowników, buntuje się lub samookalecza lub wykazuje inne objawy skrajnie emocjonalnych zachowań;
  - 13) małeletni ucieka do świata fantazji lub w świat wirtualny, albo nadmiernie izoluje się od pozostałych dzieci;
  - 14) małeletni nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małeletniego);
  - 15) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu małeletniego zaczyna dominować tematyka o zabarwieniu erotycznym lub seksualnym;
  - 16) małeletni jest pobudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
  - 17) małeletni ucieka z domu lub reaguje agresywnie na widok rodzica/opiekuna;
  - 18) małeletni mówi o przemocy, zachowaniach agresywnych;
  - 19) małeletni używa środków psychoaktywnych.

2. Pracownicy/ wolontariusze w swojej pracy szczególną uwagę zwracają na niepokojące zachowania rodzica / opiekuna wskazujące na możliwość krzywdzenia dziecka.

W szczególności na:

- 1) podawanie nieprzekonujących lub sprzecznych informacji lub odmawianie wyjaśnień dotyczących powstania obrażeń u dziecka;
  - 2) brak zainteresowania losami dziecka, utrzymywaniem przez niego więzi i kontaktów z rówieśnikami,
  - 3) wyrażanie się na temat dziecka w sposób agresywny lub niestosowny, ciągle obwiniając i poniżając dziecko;
  - 4) stosowanie wobec dziecka surowej dyscypliny lub nadopiekuńczej postawy skierowanej wobec małoletniego, nadmierna pobłażliwość wobec działań dziecka lub odrzucanie dziecka;
  - 5) nie interesowanie się losem i problemami małoletniego brak możliwości podania aktualnego miejsca przebywania dziecka;
  - 6) stany depresyjne, samobójcze lub apatyczne rodzica/opiekuna;
  - 7) agresywne zachowania rodzica/opiekuna;
  - 8) nieadekwatne zachowanie rodzica/opiekuna do otaczającej go rzeczywistości;
  - 9) niespójne, bełkotliwe wypowiedanie się przez rodzica/opiekuna;
  - 10) odbieranie dziecka przez rodzica/opiekuna w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub substancji odurzających;
  - 11) brak świadomości na temat aktualnych potrzeb dziecka lub negowanie, umniejszanie tym potrzebom;
  - 12) przekraczanie przez rodzica/opiekuna dopuszczalnych granic w kontakcie fizycznym lub werbalnym z dzieckiem.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Caritas Diecezji Bydgoskiej podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania pomocy.
4. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział IV

Zasady Podejmowania Interwencji

w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego
przez pracownika/ wolontariusza, opiekuna, innego małoletniego lub inną osobę

§ 13.

1. Pracownicy/ wolontariusze i współpracownicy Caritas Diecezji Bydgoskiej działają na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. W swojej pracy pracownicy/ wolontariusze i współpracownicy kierują się przepisami prawa.
3. Każdy pracownik/ wolontariusz, który zauważy negatywne zachowania innych pracowników/ wolontariuszy lub rodziców / opiekunów lub innych dzieci w stosunku do małoletniego, ma obowiązek interwencji.
4. Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia dziecka traktowana jest poważnie i wyjaśniana bez względu na to, czy pochodzi od dziecka, pracownika/wolontariusza czy osoby dorosłej oraz bez względu na to czy dotyczy podejrzenia krzywdzenia ze strony innego dziecka, opiekuna dziecka czy też pracownika/wolontariusza bądź współpracownika Caritas Diecezji Bydgoskiej.
5. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 997 ewentualnie 998.
6. Poinformowania służb dokonuje pracownik/ wolontariusz, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.
7. Decyzję o podjęciu interwencji polegającą na przesłaniu zawiadomienia do prokuratury podejmuje Dyrektor.
8. Jednocześnie oferowana jest pomoc i wsparcie medyczne dziecku oraz jego niekrzywdzącym opiekunom.
9. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się Kartę Interwencji, której wzór stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 3** do niniejszego dokumentu. Kartę załącza się do akt dotyczących dziecka.
10. Wszyscy pracownicy/ wolontariusze i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy – **ZAŁĄCZNIK NR 4**, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział V

Procedury Podejmowania Interwencji

w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego
przez pracownika, opiekuna, innego małoletniego lub inną osobę

§ 14.

PODEJRZENIE KRZYWDZENIA DZIECKA

PRZEZ OSOBY DOROSŁE ZWIĄZANE Z

CARITAS DIECEZJI BYDGOSKIEJ

(Pracownicy, Wolontariusze, Organizacje i Firmy Współpracujące z Caritas
Diecezji Bydgoskiej)

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez pracownika/ wolontariusza Caritas Diecezji Bydgoskiej, w związku z podejrzeniem przestępstwa na szkodę dziecka np. przemocy fizycznej, wykorzystywania seksualnego znęcania się, czy innych gróźb lub czynności karalnych, powinna niezwłocznie podjąć następujące kroki interwencyjne:
  - 1) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - 2) niezwłocznie poinformować o podejrzeniu krzywdzenia dziecka – Zespół Interwencyjny (osobę właściwą z uwagi na miejsce jednostki Caritas Diecezji Bydgoskiej, na terenie której doszło do zdarzenia).
  - 3) sporządzić notatkę służbową w związku z podejrzeniem przestępstwa na szkodę dziecka i przekazać ją w terminie 24 godzin do Zespołu Interwencyjnego w celu dalszego procedowania sprawy.
2. Zespół Interwencyjny, w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, przeprowadza niezwłocznie procedurę wyjaśniającą poprzez rozmowę:
  - 1) z dzieckiem (o ile to możliwe; wskazana obecność psychologa);
  - 2) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka;
  - 3) z pracownikiem/wolontariuszem podejrzanym o krzywdzenie.
3. W przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika/ wolontariusza Zespół Interwencyjny niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu Dyrektora Caritas Diecezji Bydgoskiej. Dyrektor informuje rodziców / opiekunów dziecka o zaistniałym fakcie oraz podjętych działaniach.
  - 1) natychmiastowo odsuwa pracownika/wolontariusza od wszelkich form kontaktu z małoletnimi (nie tylko z małoletnim pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy,

- 2) podejmuje, w stosunku do pracownika/wolontariusza, działania wynikające z Kodeksu pracy, Regulaminu pracy, Porozumienia wolontariackiego.
4. Zespół Interwencyjny sporządza Kartę Interwencji z prowadzonego postępowania – **ZAŁĄCZNIK NR 3**.
  - 1) Po poinformowaniu rodziców Dyrektor lub członek Zespołu Interwencyjnego składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury lub policji - **ZAŁĄCZNIK NR 9** lub przesyła formularz „Niebieska Karta–A” - **ZAŁĄCZNIK NR 10**. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji zewnętrznych. Pracownicy Caritas Diecezji Bydgoskiej, będący przedstawicielami zawodów medycznych, uczestniczą w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, w tym uprawnieni są do samodzielnego jej wszczynania.
5. Jeżeli osoba (lub wolontariusz), która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez Caritas Diecezji Bydgoskiej, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zawiadomić ten podmiot i zarekomendować zakaz wstępu tej osobie na teren Caritas Diecezji Bydgoskiej, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z tym podmiotem.

§ 15.

PODEJRZENIE KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ RODZICA / OPIEKUNA

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez rodzica / opiekuna w związku z podejrzeniem przestępstwa na szkodę dziecka np. przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystywania seksualnego znęcania się, czy innych gróźb lub czynności karalnych lub doświadcza zaniedbania, powinna niezwłocznie podjąć następujące kroki interwencyjne:
  - 1) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować go od rodzica / opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
  - 2) niezwłocznie poinformować o podejrzeniu krzywdzenia dziecka – Zespół Interwencyjny (osobę właściwą z uwagi na miejsce jednostki Caritas Diecezji Bydgoskiej, na terenie której doszło do zdarzenia).
  - 3) sporządzić notatkę służbową w związku z podejrzeniem przestępstwa na szkodę dziecka i przekazać ją w terminie 24 godzin do Zespołu Interwencyjnego w celu dalszego procedowania sprawy.
2. Dyrektor lub członek Zespołu Interwencyjnego przekazuje sprawę do odpowiedniej instytucji (policja, prokuratura, GOPS, MOPS, sąd rodzinny).
3. Pracownicy Caritas Diecezji Bydgoskiej, będący przedstawicielami zawodów medycznych, podejrzewając krzywdzenie dziecka przez rodzica/opiekuna, wszczynają procedurę „Niebieskie Karty - A”, - **ZAŁĄCZNIK NR 10**.
4. Z przebiegu interwencji sporządza się Kartę Interwencji oraz Kwestionariusz

Dziecka Krzywdzonego, których wzory stanowią odpowiednio: **ZAŁĄCZNIK NR 3** oraz **ZAŁĄCZNIK NR 5** do niniejszych Standardów.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji zewnętrznych.

§ 16.

PODEJRZENIE KRZYWDZENIA DZIECKA

PRZEZ OSOBĘ NIELETNIĄ

(taką, która nie ukończyła 17 roku życia)

1. Osoba podejrzewająca, że dziecko doświadcza ze strony innego dziecka przemocy np. fizycznej, psychicznej, wykorzystywania seksualnego lub innych niepokojących zachowań, powinna niezwłocznie podjąć następujące kroki interwencyjne:
  - 1) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - 2) niezwłocznie poinformować o podejrzeniu krzywdzenia dziecka – Zespół Interwencyjny (osobę właściwą z uwagi na miejsce jednostki Caritas Diecezji Bydgoskiej, na terenie której doszło do zdarzenia).
  - 3) sporządzić notatkę służbową w związku z podejrzeniem przestępstwa na szkodę dziecka i przekazać ją w terminie 24 godzin do Zespołu Interwencyjnego w celu dalszego procedowania sprawy.
- 4) Zespół Interwencyjny sporządza Kartę Interwencji z prowadzonego postępowania **ZAŁĄCZNIK NR 3** (oddzielne karty dla dziecka krzywdzonego i krzywdzącego).
- 5) W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez rodziców / opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci.
- 6) Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, Dyrektor lub członek Zespołu Interwencyjnego informuje właściwe organy.
- 7) Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas Dyrektor lub członek Zespołu Interwencyjnego informuje właściwe organy.

Rozdział VI

Procedury Określające Zakładanie „Niebieskie Karty”

§ 17.

CEL PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

1. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest wskazanie zasad postępowania przedstawicieli zawodów medycznych w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia.
2. Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje Dyrektor.
3. Dyrektor udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy ofierze przemocy domowej, w tym prawnej i organizacyjnej.
4. Druki i formularze „Niebieskiej Karty - A” i „Niebieskiej Karty - B” znajdują się we wszystkich jednostkach Caritas Diecezji Bydgoskiej **ZAŁĄCZNIK NR 10 I 11**.
5. Wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione imiennie przez Dyrektora.
6. Upoważnione osoby do wglądu w dokumentację wszczętych procedur „Niebieskie Karty” są zobowiązane do złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach – **ZAŁĄCZNIK NR 4**.
7. Dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskie Karty” prowadzi i przechowuje Dyrektor.

§ 18.

WSZCĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

1. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza Karty – „A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.
2. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.
3. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza.

4. Przedstawiciele zawodów medycznych wszczynając procedurę „Niebieskie Karty” mają prawo przeprowadzić rozmowę z małoletnim.
5. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
6. Czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk) czyli np. dziadków, pradiadków oraz rodzeństwa (w miarę możliwości również w obecności psychologa).
7. Żaden z formularzy „Niebieskich Kart” nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej.
8. Po wypełnieniu karty – „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie - rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B.
9. Formularz „B” jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.
10. Formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
11. Wypełniony formularz – „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury, przekazuje się do Zespołu Interwencyjnego.
12. Wypełnienie formularza „A” nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.

Rozdział VII
Zasady Ochrony Wizerunku
i Danych Osobowych Małoletnich

§ 19.

1. Caritas Diecezji Bydgoskiej, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego, zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. We wszystkich działaniach pracownicy/ wolontariusze kierują się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków małoletnich.
3. Rodzice / opiekunowie prawni małoletnich decydują czy wizerunek ich dziecka zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie użyty przez pracowników/ wolontariuszy Caritas Diecezji Bydgoskiej.
4. Zgoda rodziców / opiekunów na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli małoletni i ich rodzice / opiekunowie zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć / nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.
5. Przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba, którzy chcą zarejestrować organizowane przez Caritas Diecezji Bydgoskiej wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę Dyrektora.
6. Pracownikowi/ wolontariuszowi Caritas Diecezji Bydgoskiej nie wolno umożliwić przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego tj. filmowania, fotografowania, nagrywania głosu dziecka na terenie Caritas Diecezji Bydgoskiej, bez pisemnej zgody rodzica / opiekuna prawnego dziecka.

Rozdział VIII

Zasady i Sposób Udostępniania Standardów Małoletnim i ich Rodzicom / Opiekunom do zapoznania się z nimi i ich stosowania

§ 20.

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem ogólnodostępnym dla pracowników/ wolontariuszy Caritas Diecezji Bydgoskiej, małoletnich oraz ich rodziców / opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Caritas Diecezji Bydgoskiej, dostępny w Sekretariacie Caritas Diecezji Bydgoskiej oraz we wszystkich jednostkach będących w strukturach Caritas Diecezji Bydgoskiej.
3. Wszyscy pracownicy/wolontariusze Caritas Diecezji Bydgoskiej są zobowiązani do zapoznania się z dokumentem „STANDARDY OCHRONY MAŁOLET-NICH” Caritas Diecezji Bydgoskiej i do podpisania oświadczenia, że zapoznali się z jego zapisami. Oświadczenie stanowi **ZAŁĄCZNIK NR 2** do niniejszych Standardów.

Rozdział IX
Zasady Aktualizacji oraz Monitoring Stosowania
Standardów Ochrony Małoletnich

§ 21.

1. Dyrektor powołuje Zespół Interwencyjny.
  - 1) członkowie Zespołu Interwencyjnego są odpowiedzialni za monitorowanie realizacji niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich w jednostkach Caritas Diecezji Bydgoskiej,
  - 2) członkowie Zespołu Interwencyjnego są zobowiązani do podejmowania czynności w związku z podejrzeniem wystąpienia, w stosunku do dziecka, przemocy w jakiegokolwiek formie (§13-§15 Standardy Ochrony Małoletnich).
  - 3) członkowie Zespołu Interwencyjnego są zobowiązani do powiadamiania przedstawicieli właściwych instytucji w związku z podejrzeniem wystąpienia, w stosunku do dziecka, przemocy w jakiegokolwiek formie (§13-§15 Standardy Ochrony Małoletnich),
  - 4) członkowie Zespołu Interwencyjnego są zobowiązani do składania, do koordynatora Zespołu, raportów z wystąpienia lub braku wystąpienia zdarzeń określonych w niniejszych Standardach. Termin: do 10-go każdego miesiąca następującego po miesiącu którego raport dotyczy.
2. Pracami Zespołu Interwencyjnego kieruje wyznaczony przez Dyrektora pracownik – Koordynator Zespołu Interwencyjnego.
3. Koordynator Zespołu Interwencyjnego jest odpowiedzialny za monitorowanie na bieżąco realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały ich naruszenia oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian w Standardach Ochrony Małoletnich.
4. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
5. Koordynator Zespołu Interwencyjnego zobowiązany jest do przeprowadzania wśród pracowników/wolontariuszy Caritas Diecezji Bydgoskiej (przynajmniej raz w roku) ankiety, której wzór stanowi **Załącznik Nr 7** do niniejszego dokumentu.
6. Po przeprowadzonej ankiecie, Koordynator opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Dyrektorowi.
7. W ankiecie pracownicy/wolontariusze Caritas Diecezji Bydgoskiej mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów.
8. Dokonując monitoringu Standardów Ochrony Małoletnich, Dyrektor może wyznaczyć osobę do przeprowadzenia ankiety wśród małoletnich, dotyczącej świadomości małoletnich z form pomocy realizowanych przez Caritas Diecezji Bydgoskiej. Wzór ankiety stanowi **Załącznik Nr 8**.

9. W razie konieczności Koordynator opracowuje zmiany w obowiązującym dokumencie i daje je do zatwierdzenia Dyrektorowi.
10. Dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom/wolontariuszom nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich.

Rozdział X
Przepisy Końcowe Standardów Ochrony Małoletnich

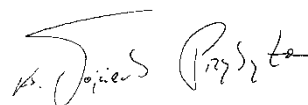
§ 22.

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla zainteresowanych w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników/ wolontariuszy lub poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.

Zatwierdzam do powszechnego stosowania we wszystkich jednostkach Caritas Diecezji Bydgoskiej:

Bydgoszcz, dnia 03 lipca 2024 r.

Dyrektor
Caritas Diecezji Bydgoskiej

Ks. Wojciech Przybyła

ZAŁĄCZNIKI:

1. **Załącznik nr 1:** Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
2. **Załącznik nr 2:** Oświadczenie o zaznajomieniu się i zobowiązaniu do przestrzegania zasad zawartych w „Standardach Ochrony Małoletnich”.
3. **Załącznik nr 3:** Karta Interwencji (wzór).
4. **Załącznik nr 4:** Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania.
5. **Załącznik nr 5:** Kwestionariusz Diagnostyczny Dziecka Krzywdzonego.
6. **Załącznik nr 6:** Oświadczenie Wolontariusza o zapoznaniu się z obowiązującymi „Standardami Ochrony Małoletnich”.
7. **Załącznik nr 7:** Monitoring Standardów – ankieta dla pracowników Caritas Diecezji Bydgoskiej.
8. **Załącznik nr 8:** Monitoring Standardów – ankieta dla dzieci.
9. **Załącznik nr 9:** Wzór wniosku do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
10. **Załącznik nr 10:** „Niebieska Karta – A”.
11. **Załącznik nr 11:** „Niebieska Karta – B”.